

Projekt

z dnia 13 marca 2026 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BĘDZINO**

z dnia 13 marca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wpierania Rodziny dla Gminy Będzino na lata 2026-2028

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 1153, ze zm.), w zw. art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025r. poz. 49 ze zm.) Rada Gminy Będzino uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Będzino na lata 2026-2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Będzino.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od daty jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Będzino na lata 2026-2028

Będzino 2026r.

Spis treści

1.	Wstęp.....	1
2.	Diagnoza sytuacji rodzin w gminie	2
3.	Cele programu	4
4.	Formy realizacji zadań	5
5.	Podmioty realizujące program.....	5
6.	Finansowanie programu	6
7.	Wskaźniki i monitoring	7
8.	Podsumowanie	8

1. WSTĘP

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2026 – 2028 w Gminie Będzino został opracowany na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2025 r., poz. 49 ze zm.). W myśl ustawy gmina zobowiązana jest do tworzenia trzyletnich programów wspierania rodziny, systemu profilaktyki oraz opieki nad dzieckiem i rodziną. Niniejszy Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Będzino w latach poprzednich.

Rodzina to podstawowa komórka społeczna, składająca się z rodziców i dziecka, która stanowi pierwsze naturalne, a także podstawowe środowisko wychowawcze, z jakim styka się w życiu każde dziecko. W rodzinie tworzą się pierwsze więzi oraz relacje. Atmosfera, jaka panuje w rodzinie ma zasadnicze znaczenie w prawidłowym rozwoju dziecka, a także w kształtowaniu jego osobowości oraz przygotowaniu do prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości. Rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje, zapewnia dziecku poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości. Zachwianie stabilizacji w rodzinie oraz brak poczucia bezpieczeństwa w rozwoju dziecka, powoduje deficyty, które mają wpływ na dorosłe życie. Dlatego w pierwszej kolejności należy objąć wsparciem całą rodzinę. Wcześniej otrzymana pomoc zwiększa szansę na poprawę jakości życia dorastającego człowieka.

Jednym z rozwiązań w systemie pomocy społecznej jest możliwość zatrudnienia asystenta rodziny do pracy na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Rolą asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielanie im odpowiedniego wsparcia. Asystent rodziny kierowany jest do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec pracy ustaje wówczas, gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo będzie wykonywała funkcje opiekuńczo – wychowawcze.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej.

Wsparcie rodzin poprzez **placówkę wsparcia dziennego** (PWD) jest jednym z kluczowych zadań własnych gminy, realizowanym w celu zapobiegania umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej. Placówka nie tylko zajmuje się dzieckiem po lekcjach, ale aktywnie wspiera rodziców w:

- **Pracy z rodziną:** Wychowawcy współpracują z rodzicami oraz asystentem rodziny, aby wspólnie rozwiązywać problemy wychowawcze.
- **Organizowaniu czasu wolnego:** Rozwijanie zainteresowań, organizacja zabaw i zajęć sportowych.
- **Działaniach naprawczych:** Korygowanie zaburzeń zachowania i pomoc w nadrabianiu zaległości szkolnych.

Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo – wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem oraz jego rodziną.

Działania pomocowe na poziomie gminy polegają na udzielaniu rodzinie pomocy w radzeniu sobie z trudnościami tak, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka. Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu.

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE

Na dzień 31 grudnia 2024 r. liczba mieszkańców Gminy Będzino wynosiła 8.379 osób (dla porównania w roku 2023 – 8.388, a w 2022 - 8448 osób) (zameldowanych na pobyt stały i czasowy), w tym liczba kobiet 4252 a mężczyzn 4127.

Na pobyt stały zameldowanych było 8278 osób (na koniec 2023 - 8286 osób), w tym 4200 kobiet i 4078 mężczyzn. W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych w gminie Będzino na koniec 2024 roku:

- liczba mieszkank w wieku przedprodukcyjnym (18 lat i mniej) wynosiła 772 kobiety, a liczba mieszkańców: 829 mężczyzn,
- liczba mieszkank w wieku produkcyjnym (od 18 do 60 lat) wynosiła 2369 kobiet, a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (od 18 do 65 lat) wynosiła: 2618 mężczyzn,
- liczba mieszkank w wieku poprodukcyjnym wynosiła (powyżej 60 lat) wynosiła 1102 kobiety, a liczba mieszkańców (powyżej 65 lat): 679 mężczyzn.

W 2024 r. narodziło się w gminie 53 dzieci, w tym 26 dziewczynek i 27 chłopców, a zmarło 83 osób, w tym 39 kobiety i 44 mężczyzn. Najczęstsze przyczyny zgonów to: podeszły wiek, choroby nowotworowe, niewydolność układu krążenia.

Urząd Stanu Cywilnego w 2024 roku łącznie sporządził 71 aktów, w tym 10 aktów urodzeń, 25 akty małżeństw oraz 36 aktów zgonu (w tym 14 sporządzonych na podstawie dokumentów zagranicznych). Wśród aktów urodzenia nie ma zarejestrowanych urodzeń na terenie gminy Będzino (wszystkie dzieci urodziły się w szpitalach poza terenem gminy). Akty małżeństw zawarte w Niemczech, Tunezji i Wielkiej Brytanii. Z 25 zarejestrowanych aktów małżeństw, 8 to małżeństwa konkordatowe (w obrzędzie wyznaniowym ze skutkiem cywilnym), 14

małżeństw cywilnych zawartych zostało przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Będzinie, 2 udzieliła Wójt Gminy Będzino. 3 akty wpisane do Bazy Usług Stanu Cywilnego, które zostały zawarte za granicą: w Niemczech, Tunezji i Wielkiej Brytanii. Najwięcej zaświadczeń po ślubie konkordatowym dostarczyła parafia pw. Świętego Antoniego Padewskiego w Mścicach - 4. Urząd Stanu Cywilnego wydał łącznie 6 zaświadczeń do ślubu konkordatowego, z czego 4 na podstawie małżeństw zawartych w tut. USC, a 2 na podstawie wydanych zaświadczeń przez tut. Urząd. Urząd otrzymał 12 wyroków z sądów okręgowych orzekających rozwód. Wydał 3 decyzje w oparciu o ustawę o zmianie imienia i nazwiska (2 dotyczyły zmiany nazwiska, jedna zmiany imienia).

Podobnie jak w całym województwie zachodniopomorskim, w gminie utrzymuje się ujemny przyrost naturalny (przewaga zgonów nad urodzeniami).

a) Korzystanie z pomocy społecznej

Z danych Centrum Usług Społecznych wynika, że głównymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej są ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność oraz problemy związane z uzależnieniami.

W latach 2023–2025 liczba rodzin korzystających ze wsparcia z wybranych powodów przedstawiała się następująco:

Powód przyznania pomocy	2023	2024	2025
Ubóstwo	104 rodzin	86 rodzin	80 rodzin
Bezrobocie	64 rodzin	56 rodzin	55 rodzin
Długotrwała choroba	87 rodzin	78 rodzin	71 rodzin
Niepełnosprawność	39 rodziny	39 rodzin	32 rodzin
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	12 rodzin	15 rodzin	14 rodzin
Alkoholizm	54 rodzin	59 rodziny	52 rodziny

Dane te wskazują, że najczęstszymi przyczynami korzystania z pomocy społecznej w gminie pozostają **bezrobocie oraz ubóstwo**.

b) Problemy opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach

Jedną z przyczyn udzielania wsparcia przez pomoc społeczną jest **bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego**.

W latach 2023–2025 z tego powodu pomoc otrzymywało:

- 2017 r. – 12 rodzin,
- 2018 r. – 15 rodzin,
- 2019 r. – 14 rodzin.

Problemy te często współwystępują z ubóstwem, bezrobociem oraz uzależnieniami, co powoduje konieczność objęcia rodzin wsparciem pracownika socjalnego oraz pracy asystent rodziny.

c) Bezrobocie

Bezrobocie stanowi jeden z ważniejszych problemów społecznych w gminie.

Z danych dotyczących rynku pracy wynika, że:

- na dzień **31 grudnia 2025 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Koszalinie zarejestrowane były 290 osoby bezrobotne z terenu gminy Będzino,**
- wśród nich **161 stanowiły kobiety,**
- **62 osób posiadało prawo do zasiłku.**

d) Zjawisko przemocy w rodzinie

Jednym z problemów społecznych występujących na terenie gminy jest również przemoc w rodzinie. Zjawisko to wymaga współpracy wielu instytucji, w tym jednostek pomocy społecznej oraz Policja.

Działania profilaktyczne oraz edukacyjne podejmowane są m.in. we współpracy z Komisariatem Policji w Mielnie, który obejmuje swoim działaniem teren gminy Będzino.

Podsumowanie

Analiza danych wskazuje, że najważniejsze problemy społeczne w gminie Będzino to:

- ubóstwo i bezrobocie,
- trudności opiekuńczo-wychowawcze w rodzinach,
- uzależnienia,
- zjawisko przemocy w rodzinie.

Problemy te stanowią podstawę do podejmowania działań wspierających rodziny w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

3. CELE PROGRAMU

Głównym założeniem Programu jest stworzenie spójnego i efektywnego systemu wsparcia, który pozwoli rodzinom z terenu Gminy Będzino odzyskać zdolność do samodzielnego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania zaplanowane w niniejszym dokumencie koncentrują się na profilaktyce – dążymy do tego, aby problemy były rozwiązywane na etapie ich powstawania, co ma zapobiegać kryzysom skutkującym koniecznością umieszczania dzieci w pieczy zastępczej.

System wsparcia w Gminie Będzino, oparty na strukturze Centrum Usług Społecznych, kładzie szczególny nacisk na podmiotowość rodziny. Cele programu zostały sformułowane w sposób operacyjny, aby umożliwić ich monitorowanie oraz skuteczną współpracę wszystkich podmiotów lokalnej koalicji na rzecz dziecka i rodziny – od szkół, przez policję, aż po służbę zdrowia.

Wszystkie działania podejmowane w ramach Programu są zgodne z misją Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w zakresie ochrony naturalnego środowiska wychowawczego dziecka.

- **Cel główny:**
Poprawa jakości życia rodzin i stworzenie warunków dla prawidłowego wychowywania dzieci.
- **Cele szczegółowe:**
 - a) zwiększenie dostępności do usług asystenta rodziny,
 - b) rozwój poradnictwa specjalistycznego,

- c) promowanie rodzin wspierających,
- d) Rozwój oferty placówki wsparcia dziennego.

4. FORMY REALIZACJI ZADAŃ

Realizacja zadań określonych w Programie odbywa się poprzez działania podejmowane przez jednostki organizacyjne gminy oraz inne instytucje i podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny.

Podstawową rolę w realizacji programu pełni Centrum Usług Społecznych w Będzinie, które współpracuje z innymi instytucjami, w szczególności z: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie, Policją, placówkami oświatowymi, podmiotami ochrony zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz Sądem Rejonowym.

Realizacja programu odbywa się w szczególności poprzez:

1. **Pracę socjalną z rodziną** przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, prowadzoną przez pracowników socjalnych.
2. **Wsparcie rodzin poprzez pracę asystent rodziny**, polegającą na:
 - o wspieraniu rodzin w rozwiązywaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,
 - o wzmacnianiu kompetencji rodzicielskich,
 - o pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego,
 - o wspieraniu w kontaktach z instytucjami.
3. **Organizowanie poradnictwa specjalistycznego**, w szczególności:
 - o psychologicznego,
 - o pedagogicznego,
 - o prawnego,
 - o rodzinnego.
4. **Prowadzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych** skierowanych do rodzin, dzieci i młodzieży, w tym:
 - o warsztatów umiejętności wychowawczych,
 - o zajęć profilaktycznych w szkołach,
 - o kampanii informacyjnych dotyczących wspierania rodziny.
5. **Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej**, zgodnie z przepisami Ustawa o pomocy społecznej.
6. **Współpracę instytucjonalną** z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu kompleksowego wsparcia rodzin.
7. **Podejmowanie działań mających na celu ograniczenie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej**, we współpracy z Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
8. **Monitorowanie sytuacji rodzin objętych wsparciem**, w szczególności rodzin zagrożonych kryzysem lub niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą.

5. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM

W realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Będzinie kluczową rolę odgrywa **Centrum Usług Społecznych (CUS)**, który integruje działania wielu instytucji. Odpowiada za

pracę asystentów rodziny, przyznawanie usług społecznych, koordynację poradnictwa specjalistycznego oraz współpracę z rodzinami wspierającymi.

Ponadto w realizację programu rekomenduje się zaangażowanie:

a) Jednostki Samorządowe i Edukacyjne

- **Urząd Gminy Będzino:** Zapewnia finansowanie, nadzór organizacyjny oraz uchwalanie niezbędnych aktów prawnych.
- **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA):** Współfinansuje działania profilaktyczne, świetlice oraz programy dla rodzin z problemem uzależnień.
- **Szkoły i Przedszkola (np. w Będzinie, Mścicach, Leknie):** Pedagodzy szkolni są „pierwszą linią” diagnozy – monitorują sytuację dzieci i sygnalizują CUS potrzeby wsparcia w danej rodzinie.

b) Służby i Instytucje Porządkowe

- **Policja (Komisariat w Będzinie/Mścicach):** Współpracuje w ramach procedury Niebieskiej Karty oraz monitoruje bezpieczeństwo w rodzinach dysfunkcyjnych.
- **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej:** Kluczowy partner w sytuacjach kryzysowych.
- **Sąd Rodzinny i Kuratorzy Sądowi:** Nadzorują wypełnianie obowiązków opiekuńczych i współpracują z asystentami rodziny.

c) Podmioty Wspierające i Pozarządowe

- **Organizacje Pozarządowe (NGO):** Stowarzyszenia i fundacje działające na terenie gminy, którym CUS może zlecać prowadzenie placówek wsparcia dziennego lub organizację wypoczynku dla dzieci.
- **Parafie i lokalne wspólnoty:** Często pełnią rolę naturalnego wsparcia społecznego i informacyjnego.
- **Podmioty lecznicze (Gminny Ośrodek Zdrowia):** Lekarze POZ i pielęgniarki środowiskowe współpracujący w zakresie zdrowia i higieny w rodzinach objętych programem.

d) Partnerzy Powiatowi

- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Koszalinie:** Współpraca w zakresie pieczy zastępczej oraz usamodzielniania wychowanków wracających do gminy.

6. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zadaniem własnym gminy.

Środki finansowe na realizację zadania mogą pochodzić z różnych źródeł, w tym m.in. z budżetu gminy oraz funduszy pozyskanych z programów rządowych lub ośłonowych.

Wydatki na realizację zadań określonych w ramach Programu szacowane są na podstawie aktualnie ponoszonych kosztów i uwzględniają wskaźnik wzrostu cen i wynagrodzeń w kolejnych latach na poziomie ok.5% rok do roku.

	2026	2027	2028
	[szacowane wydatki w PLN]		
Placówka wsparcia dziennego w Tymieniu			
Wynagrodzenia z pochodnymi	104.000	109.000	115.000
Utrzymanie budynku	6.000	6.000	6.000
Usługi zlecone	40.000	40.000	40.000
Materiały	12.000	12.000	13.000
Asystent rodziny			
Wynagrodzenia z pochodnymi	115.000	120.000	125.000
Usługi zlecone (w tym szkolenia)	15.000	15.500	16.000
Wsparcie specjalistyczne			
Usługi zlecone: prawnik, psycholog, pedagog	75.000	75.000	80.000
Ogółem	367.000	377.500	395.000

Całkowity koszt realizacji Programu szacuje się na kwotę 1.139.500,00 zł

7. WSKAŹNIKI I MONITORING

Monitoring realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny będzie polegał na systematycznym zbieraniu, analizowaniu oraz interpretowaniu danych dotyczących realizacji działań zaplanowanych w programie. Celem monitoringu jest ocena stopnia realizacji założonych celów, skuteczności podejmowanych działań oraz identyfikacja ewentualnych potrzeb w zakresie modyfikacji programu.

Koordynatorem monitoringu programu będzie Centrum Usług Społecznych w Będzinie, które odpowiada za gromadzenie danych, analizę wskaźników oraz przygotowywanie sprawozdań z realizacji programu. Monitoring będzie prowadzony we współpracy z instytucjami i podmiotami zaangażowanymi w działania na rzecz rodziny, w szczególności z:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- placówkami oświatowymi,
- Policja,
- Sąd Rejonowy,
- podmiotami ochrony zdrowia,
- organizacjami pozarządowymi.

Podstawą monitoringu będą w szczególności następujące wskaźniki:

Obszar wsparcia	Nazwa wskaźnika	Źródło danych
Asystentura rodziny	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w roku sprawozdawczym	Dokumentacja CUS Będzino

Praca z rodziną	Liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa sytuacji życiowej (zakończenie współpracy sukcesem)	Karta pracy asystenta
Pieczą zastępczą	Liczba dzieci z terenu gminy przebywających w pieczy zastępczej (rodzinnej i instytucjonalnej)	Dane PCPR Koszalin / CUS
Reintegracja	Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej dzięki pracy z rodziną	Raporty roczne CUS
Placówki wsparcia	Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego na terenie gminy	Dzienniki zajęć PWD
Rodziny wspierające	Liczba ustanowionych rodzin wspierających w danym roku	Decyzje/Umowy CUS
Specjalistyczne wsparcie	Liczba osób korzystających z poradnictwa psychologicznego i prawnego w ramach CUS	Statystyki CUS Będzino

Dyrektor Centrum Usług Społecznych w Będzinie ma obowiązek składać coroczne sprawozdanie z realizacji programu do **31 marca** każdego roku jako część sprawozdania z działalności jednostki za rok ubiegły.

8. PODSUMOWANIE

Priorytetem w latach 2026-2028 jest:

- Zwiększenie roli asystenta rodziny w pracy z rodzinami zagrożonymi odebraniem dzieci.
- Rozwój placówek wsparcia dziennego jako formy pomocy w opiece nad dziećmi po lekcjach.
- Integracja usług społecznych w ramach CUS, aby wsparcie nie było tylko "zasiłkowe", ale aktywizujące.